

Arbetsmarknadsutsikterna våren 2015

VÄSTERNORRLANDS LÄN

En sammanfattning av prognosen
för arbetsmarknaden 2015–2016

Svag ljusning i konjunkturen

Den internationella konjunkturutvecklingen är fortfarande svag, nästan sju år efter finans- och skuldskrisens utbrott. Arbetslösheten i Europa är fortsatt mycket hög och i detta perspektiv utmärker sig den svenska arbetsmarknaden på ett positivt sätt. Sverige har en lägre arbetslöshet och högre ekonomisk tillväxt jämfört med euroområdet. Den svenska privatkonsumtionen har varit hög, vilket till stor del motverkat den låga exportefterfrågan. Låga räntor, tillsammans med låg inflation, har lett till relativt kraftiga realinkomstökningar. Det är även fortsättningsvis i huvudsak privatkonsumtionen som driver tillväxten. Den låga räntan kvarstår under prognosperioden, vilket kommer att innebära en fortsatt stark privat konsumtion. Denna bedöms kunna fortsätta upprätthålla efterfrågan under 2015 och 2016.

Sysselsättningen ökar men långsamt

Till skillnad från riket som helhet har Västernorrland inte återhämtat sig från sysselsättningsminskningen i samband med finanskrisen 2008–2009. När riket sammantaget haft en relativt god sysselsättningsutveckling under de senaste åren, har länet haft en betydligt blygsammare sådan. Sedan 2009 har sysselsättningen i länet ökat med endast 1 procent, medan den i riket ökat med nästan 6 procent under samma period. Arbetsgivarna i vår undersökning känner effekterna av den svaga efterfrågesituationen och är försiktiga i sina bedömningar av framtiden. Hushållens starka inkomstutveckling har dock bidragit till en ökad konsumtion av varor och tjänster, och detta bedöms medföra en liten ökning av sysselsättningen under prognosperioden. Sysselsättningen i länet bedöms öka med cirka 600 personer under 2015 och med ytterligare 700 personer under 2016. Detta innebär en ökning omfattande 0,7 procent för 2015 och 0,6 procent för 2016.

Arbetslösheten sjunker

Arbetslösheten är betydligt högre i Västernorrlands län än i riket totalt och uppgick i november 2014 till 9,2 procent av den registerbaserade arbetskraften, motsvarande ca 11 000 personer. Den försiktigt förbättrade arbetsmarknaden bedöms innebära att arbetslösheten minskar till 8,7 procent under november 2015, för att sedan minska ytterligare till 8,3 procent under samma period 2016. Detta skulle betyda att antalet arbetslösa uppgår till ca 9 900 personer under november 2016. Under fjärde kvartalet 2014 och första kvartalet i år uppgick arbetslösheten i Västernorrlands län till i genomsnitt 9,5 procent av den registerbaserade arbetskraften. Riksgenomsnittet för samma

period var 8,0 procent. Det finns stora skillnader i arbetslöshet mellan olika grupper. Under fjärde kvartalet 2014 och första kvartalet 2015 hade männen en högre arbetslöshet än kvinnorna, då 10,5 procent av männen i arbetskraften saknade jobb medan motsvarande siffra för kvinnorna var 8,3. Ungdomsarbetslösheten i länet uppgick till 19,8 procent av arbetskraften i aktuell åldersgrupp, vilket kan jämföras med riksgenomsnittet under samma period som var 14,5 procent. Bland länets utrikes födda stod över en tredjedel utan arbete. Det är betydligt högre än för riket i genomsnitt, där motsvarande andel är en femtedel.

Arbetslösheten är också betydligt högre bland personer utan gymnasieutbildning jämfört med dem som har en avslutad gymnasieutbildning, eller dem med eftergymnasial utbildning. Ju högre utbildningsnivå desto lägre arbetslöshet, är den generella regeln. Nästan var fjärde, eller 24,1 procent av arbetskraften, som saknar gymnasiebetyg är arbetslösa, medan motsvarande siffra för personer med avslutad gymnasieutbildning är 8,7 procent. För eftergymnasialt utbildade är siffran 5,5 procent.

Utmaningar på länets arbetsmarknad

Kompetenskraven ökar och vissa grupper på arbetsmarknaden hamnar allt längre ifrån arbetsgivarnas krav. Arbetsförmedlingen har identifierat de grupper som har svårare att hitta arbete och riskerar att hamna i långa tider av arbetslöshet:

- personer med högst förgymnasial utbildning
- personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga
- arbetslösa personer i åldrarna 55–64 år
- utomeuropeiskt födda personer

I april 2015 bestod arbetslösheten i Västernorrlands län till två tredjedelar, eller 64 procent, av personer som tillhör minst en av dessa grupper. Alla som ingår i en utsatt grupp har inte svårt att få arbete. Generellt har de dock en hög relativ arbetslöshet och i många fall långa arbetslöshetstider. I synnerhet de som ingår i flera av grupperna samtidigt. En viktig uppgift är att stärka och stötta dessa personer på arbetsmarknaden för att öka deras konkurrenskraft och chans till ett arbete. I tider av fortsatt svag arbetsmarknad kommer personer med färsk kunskap från arbetslivet att konkurrera med personer som står längre från arbetsmarknaden. Det är då viktigt att de arbetsmarknadspolitiska insatserna används fullt ut för att ge personer i utsatta grupper ökade möjligheter att komma ut i arbete.

Arbetslösheten bland utrikes födda personer är betydligt högre än för befolkningen i genom-snitt. Mer än en tredjedel, eller 34 procent, av länets utrikes födda är inskrivna som arbetssökande på Arbetsförmedlingen. Det kan jämföras med 7 procent, som är motsvarande andel för svenskfödda. Den höga arbetslösheten bland utrikes födda personer är ett samhällsproblem som kräver samverkan av flera aktörer på arbetsmarknaden, inte minst Arbetsförmedlingen, kommuner, näringsliv och andra myndigheter. Västernorrlands län har en krympande befolkning och den framtida försörjningsbördan kommer i ökad utsträckning att falla på utrikes födda personer i yrkesverksamma åldrar. Om en tredjedel av dessa inte kommer in på arbetsmarknaden ser länets framtid betydligt mer dyster ut.

Prognosen i sin helhet finns att läsa på arbetsformedlingen.se/prognoser